

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๘/๑ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๔๐ (๓) หรือไม่

ศาลจังหวัดนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายแหลม ภายตะขบ) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมา เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายกเทศมนตรีตำบลตะขบ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๒๕๑๔/๒๕๕๕ ในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงาน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๕ และความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ กรณีจำเลยเรียกรับเงินจากนางกาญจนา ควรตะขบ เพื่อเป็นค่าตอบแทนในการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นพนักงานครูเทศบาลตำบลตะขบในตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก เหตุเกิดเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยเจ้าพนักงานปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด เขตพื้นที่ ๑ (นครราชสีมา) ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่

- ๒ -

ตำรวจกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๓ จับกุมจำเลยพร้อมชนบัตร์ของกลาง ขึ้นสอบสวนจำเลย ให้การปฏิเสธ ต่อมาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ได้มีมติครั้งที่ ๓๕๕ - ๑๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เห็นชอบให้พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรปักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่ง

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลจังหวัดนครราชสีมา จำเลยให้การปฏิเสธและนำพยานเข้าสืบ ๓ ปาก พร้อมส่งพยานเอกสาร จำนวน ๖ ฉบับ และได้แย้งว่า จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การไต่สวนข้อเท็จจริงจึงเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๓ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย แต่กลับมีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่ง ทำให้จำเลยไม่ได้รับโอกาสในการต่อสู้คดีได้อย่างเพียงพอ ไม่ได้ตรวจสอบหรือรับทราบพยานหลักฐานตามสมควร ทั้งพนักงานสอบสวนก็ไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาและไม่ได้กำหนดระยะเวลาให้ชี้แจงข้อกล่าวหาแต่อย่างใด ทำให้การสอบสวนไม่เป็นธรรม ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่ง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๔๐ (๗)

ศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า ศาลจังหวัดนครราชสีมาจะต้องใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่ง บังคับแก่คดี เมื่อจำเลยได้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๔๐ (๗) และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำโต้แย้งของจำเลยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความ ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ ว่าด้วยบททั่วไป ที่รับรองและคุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ มิได้มีข้อความที่รับรองสิทธิ และเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ จึงไม่มีกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่ง จะขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ได้ สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๓) เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม เป็นบทบัญญัติ คุ้มครองสิทธิและความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่าง ดำเนินคดีตามมาตรา ๘๕ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดีต่อไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ” นั้น มีหลักการและเหตุผลเพื่อกำหนดกลไกการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่มิ มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาลเนื่องจากการจับผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดี ตามมาตรา ๘๕ โดยให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ ในการสอบสวน เมื่อพิจารณาประกอบกับมาตราอื่นในหมวด ๘ เห็นได้ว่า มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่ง

- ๔ -

เป็นเพียงบทยกเว้นที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิต้องไต่สวนข้อเท็จจริงและแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยเอง ซึ่งมีได้เป็นเงื่อนไขที่ทำให้จำเลยได้รับการสอบสวนอย่างไม่เป็นธรรมและจำเลยไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเพียงพอตามคำโต้แย้ง เนื่องจากในชั้นสอบสวนจำเลยมีสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ และมาตรา ๑๓๔ รวมทั้งบทบัญญัติตามมาตราอื่นๆ ซึ่งเป็นหลักประกันสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแก่จำเลยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๗) ทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่าในชั้นศาลจำเลยได้นำสืบพยานบุคคล ๓ ปาก พร้อมกับนำส่งพยานเอกสารจำนวน ๖ ฉบับ จำเลยจึงมิได้ถูกจำกัดสิทธิหรือโอกาสในการต่อสู้คดี และตรวจสอบหรือได้รับทราบพยานหลักฐานตามสมควรแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ กรณีจึงไม่มีมูลที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๕/๑ วรรคหนึ่ง จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๗) ดังนั้น คำโต้แย้งของจำเลยจึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(คำสั่งที่ ๖/๒๕๕๖)

(นายจรัญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายณรงค์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ